

Varhaiskasvatussuunnitelmaan perustuva toimintasuunnitelma

Toimintakausi 2024–2025

Palautetaan syyskuun loppuun mennessä varhaiskasvatuksen hallinnon ja varhaiskasvatusyksiköiden johtajien Teams-kansioon.

Päiväkodit laativat vuosittain kaikkia yksikön toimintamuotoja koskevan toimintasuunnitelman kunnassa käytössä olevaan lomakepohjaan. Varhaiskasvatusyksikön johtaja laatii suunnitelman syyskuun loppuun mennessä yhdessä yksikön henkilöstön kanssa ja sen hyväksyy varhaiskasvatuksen johtaja. (Vasu s.6)

Toimintayksikkö: Rinteen vuoropäiväkoti

Käsitelty toimintayksikössä: Syyskuun aikana pedoissa ja lh-palavereissa

Kuvaus toimintayksiköstä

Yksikön toimintamuodot: Vuorohoitoa, varhaiskasvatusta ja esiopetusta

Ryhmät:

Mustikat 0–2 –vuotiaat

Puolukat 0–2 –vuotiaat

Vanamot 2–3 –vuotiaat

Kanervat 4–5 –vuotiaat

Kaarnat 3–4 –vuotiaat

Esikot 5 –vuotiaat ja esiopetus

Koska toimintamme poikkeaa huomattavasti päivätaalon toiminnasta ja aikatauluista, kuvaamme toimintaamme ja käytänteitämme mahdollisimman kattavasti.

Päivittäinen aukioloaika: ympärivuorokautinen läpi vuoden, varattujen hoitovuorojen mukaisesti.

Vuorotyön luonteen takia ryhmissä työskentelee myös kiertäviä varahenkilöitä, joita ei ole nimetty tiettyyn ryhmään, vaan he paikkaavat esim. Yövuorossa olevaa hoitajaa eri ryhmissä.

Toiminnan kulku Rinteen vuoropäiväkodissa:

Tulo päiväkotiin: Ensimmäiset lapset saapuvat aamuviideltä, viimeiset myöhään illalla yöhoitoon. Aamulla toimitaan yhdistetyissä ryhmissä, joista siirrytään viimeistään aamupalalle omiin ryhmiin. Puolukat & Mustikat kokontuvat Puolukoille, Kanervat & Vanamot Kanerville ja Esikot & Kaarnat Esikoille.

Aamutoiminta: Leikkiä ja toimintaa lapsen oman vireystilan mukaisesti. Myös unien jatkaminen päiväkodissa on mahdollista.

Aamupala klo 8: Esikot ja Kanervat syövät aamupalan linjastossa, muut ryhmät omissa ryhmätiloissaan.

Toiminta-aika klo 8.30 -> lounaseen asti: Toimintaan sisältyy mm. Ohjattua toimintaa, leikkiä ja ulkoilua.

Lounas: Esikot ja Kanervat syövät lounaan linjastossa, muut ryhmät omissa ryhmätiloissaan. Lounas on ryhmän mukaan klo 11–12 välillä.

Lepohetki: Kaikille lapsille tarjotaan mahdollisuus hengähtää päivän aikana. Lepohetken kesto ja toteutus riippuu ryhmän ikärakenteesta ja lasten tarpeista.

Iltapäivän toiminta ja ulkoilu: Välipala syödään klo 14, Kanervat ja Eskarit linjastossa ja muut ryhmät omissa ryhmätiloissaan. Iltapäivän toiminta ja ulkoilu järjestetään ryhmien omien aikataulujen mukaan. Myös iltavuorossa oleville lapsille järjestetään suunniteltua, pedagogista toimintaa.

Päivällinen: Mustikat & Puolukat syövät päivällisen Mustikoilla, Vanamot & Kanervat Kanervilla ja Esikot & Kaarnat Esikoilla. Päivällinen syödään klo 17 jälkeen.

Illan toiminta: leikkiä ja muuta toimintaa lasten vireystila huomioiden. Halukkaille lapsille annetaan mahdollisuus katsoa Pikku Kakkosta päivällisen jälkeen.

Iltapala: Lapset syövät iltapalan pääsääntöisesti yhdessä tai kahdessa ryhmässä (Mustikoilla ja/tai Kanervilla) lapsimäärä huomioiden klo 19.30.

Iltalasten haku-aika: Viimeisin haku-aika illalla on klo 22.30. Mikäli haku on tämän jälkeen, jää lapsi yöhoitoon.

Iltatoimet ja nukkumaan: Yöhoitoon jäävät lapset pesevät hampaat ja vaihtavat yöpuvut, mahdollisesti käyvät suihkussa. Iltatoimien jälkeen lapset käyvät yöunille yövuorolaisen valvonnassa. Iltatoimiin kuuluu esimerkiksi iltasadun lukeminen ja unimusiikin kuunteleminen.

Toimintayksikön arvoperusta

Varhaiskasvatyüksiköissä käydään säännöllistä arvokeskustelua siitä, miten Ylöjärven kaupunkistrategian arvot ja varhaiskasvatuksen perusteiden mukaiset arvot näkyvät varhaiskasvatuksen toteuttamisessa. Käyty keskustelu tiivistetään toimintasuunnitelmaan. Jokaisen varhaiskasvatuksen henkilökunnan jäsenen on tärkeä miettiä omia arvojaan ja miten ne näkyvät tavassa tehdä työtä lasten kanssa. (Vasu s.26)

Rinteen vuoropäiväkodissa arvostamme lapsuutta ainutkertaisena elämänvaiheena. Lapsilla on oikeus tulla nähdyksi ja kuulluksi juuri sellaisena kuin hän on, kaikissa tilanteissa. Leikki on meille tärkeää: panostamme leikkivälineisiin ja leikkiympäristöihin sekä annamme aikaa ja arvoa leikille. Leikkiin saa

hurahtaa niin lapsi kuin aikuinenkin! Aikuiset ovat läsnä lapsille ja kohtaavat lapset empaattisesti sekä sensitiivisesti. Hyväksymme monimuotoisuuden niin lapsissa, perheissä kuin työntekijöissämme. Kaikkia kohdellaan suvaitsevasti ja tasapuolisesti, moninaisuutta arvostaen.

Vuorohoidon luonteen takia palaamme usein perusasioiden äärelle. Riittävä lepo, ravinto, hoiva ja huolenpito on tärkeää ihan jokaiselle lapselle, iästä riippumatta. Otamme toiminnassamme huomioon lasten vaihtelevat hoitoajat sekä heidän vireystilansa. Toimintamme rakennetaan niin että kaikilla on mahdollisuus osallistua pedagogisesti suunniteltuun toimintaan, lasten vahvuudet ja tarpeet huomioiden. Meillä lapsen on oikeus olla lapsi, juuri sen ikäisenä ja taitoisena kuin hän sillä hetkellä on.

Ylöjärven varhaiskasvatuksessa on aloitettu toiminnallisen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnittelun prosessi varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Rinteen vuoropäiväkodissa prosessi on toteutettu OPH:n ja kaupungin ohjeistuksen mukaisesti.

Tasa-arvolain mukaan huomiota tulee kiinnittää erityisesti vuorovaikutukseen, ohjaukseen, lasten osallisuuteen, materiaaleihin, huoltajien kohtaamiseen sekä seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen. Yhdenvertaisuuslain mukaan tulee kiinnittää huomiota siihen, miten toiminta vaikuttaa eri ihmisryhmiin ja miten yhdenvertaisuus toteutuu omassa toiminnassa.

[Toimipaikan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus RINNE VUORO.docx \(sharepoint.com\)](#)

Laaja-alaisen osaamisen huomioiminen yksikössämme

Digitaalinen osaaminen

Digitaalisuus on osa yhteiskuntaa, jossa lapsi kasvaa. Digitaalista osaamista tarvitaan ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa, yhteiskunnassa toimimisessa ja oppimisessa. Digitaalisen osaamisen vahvistaminen edistää lasten koulutuksellista tasa-arvoa. Varhaiskasvatuksen tehtävänä on yhteistyössä kotien kanssa tukea lapsen ymmärrystä digitaalisuudesta. (Ylöjärven vasu s. 33)

Digitaalisen osaamisen tavoitteina ovat turvallisuus ja vastuullisuus teknologian käytössä ja digitaalisissa oppimisympäristöissä toimimisessa. Varhaiskasvatuksesta perusopetukseen luodaan johdonmukainen oppimisen kokonaisuus, johon kuuluvat laitteiden käytön opettelu, kriittisen ajattelun ja ongelmaratkaisukyvyyn kehittäminen sekä monipuolisten työtapojen harjoittelu.

Henkilöstön digiosaamista tuetaan yksilöidyillä ohjeistuksilla, jotka löytyvät syksyllä jokaisen yksikön omasta Teams-kansiosta. Painopisteenä toimintakaudella 2024–2025 on osaamisen jakaminen eri yksiköiden välillä, uusien vuorovaikutustapojen käyttöönotto lasten välillä (esim. Teams) ja digisuunnitelman liitteiden käyttäminen lasten digitaalisen osaamisen kehittämisessä.

- Suunnitelma digitaalisten välineiden hyödyntämisestä lasten välisessä vuorovaikutuksessa

Tavoitteenamme on, että henkilökunta tietää erilaisista mahdollisuuksista hyödyntää digitaalisia välineitä lasten kanssa. Henkilökuntaa ohjeistetaan ja rohkaistaan laitteiden käyttöön sekä myös osallistumaan koulutuksiin. Tavoitteena on, että digivälineiden käyttö on pedagogisesti perusteltua. Digitaalisia välineitä käytetään oppimisen sekä vuorovaikutuksen välineinä.

Teemme tiivistä yhteistyötä digimentorin sekä päiväkotimme digivastaavan kanssa. He tuovat meille tietoa mm. ajankohtaisista asioista sekä koulutuksista. Oma digivastaavamme järjestää säännöllisesti koulutusta esimerkiksi erilaisten ohjelmistojen ja sovellusten käyttöön.

Digivälineitä käytettäessä haluamme pitää mielessämme myös välineiden käytön riskit – se, paljonko ruutuaikaa lapsi viettää kokonaispäivästä, on merkityksellistä. Liiallinen ruutuaika ei ole hyväksi pienille lapsille, joten haluamme täällä varhaiskasvatuksessa käyttää sitä fiksusti. Laitteiden käytön tulisi olla mielekästä ja perusteltua. Henkilökunta tunnistaa digivälineiden hyödyt ja vaarat ja näitä opetetaan lapsille.

- Miten ja milloin aiotte hyödyntää lasten digiajokorttia ja -diplomeita?

Vuoropäiväkodin jokainen viskarilainen ja eskarilainen suorittavat digidiplomit toimintakauden loppuun mennessä. Ryhmät tekevät itse suunnitelman toteuttamisesta.

Yksikön toimintakulttuurin kehittäminen

Varhaiskasvatuksessa tuetaan yksiköiden ja toimintamuotojen omaa kehittämistyötä. Kokemuksia ja hyviä käytäntöjä jaetaan henkilöstön kesken. Henkilöstölle tarjotaan mahdollisuuksia ammatilliseen keskusteluun. Toimintakulttuurin kehittämistä tuetaan vakiinnuttamalla vertaisoppimisen keinoja esim. agentti- ja mentorointimenetelmillä. Varhaiskasvatuksessa kokeillaan rohkeasti ja ennakkoluulottomasti uusia menetelmiä, välineitä ja sovelluksia. (Ylöjärven vasu s. 39)

Ammatillisen keskustelun mahdollistaminen ja lisääminen (Valssin kehittämistavoite)

Toimenpiteet:

1. Tehdään etukäteissuunnittelu ja valmistelu yhdessä henkilöstön kanssa
 - esim. Vuosikello. Käytämme tässäkin dokumentissa mainittua pedagogisen tiimin vuosikelloa pedagogisten palavereiden suunnittelun ja toteutuksen pohjana.
2. Järjestetään suunnittelu- ja arviointipäivät ja/tai -illat syys- ja kevätkaudella (työaikalain puitteissa)
 - Elokuun alussa järjestettiin lauantaiyöpäivä, jolloin halukkaat saivat tulla järjestelemään oppimisympäristöjä sekä laatimaan oman tiiminsä toimintasuunnitelmaa.
3. Kirjataan yksikön toimintasuunnitelmaan
 - Miten pedagoginen keskustelu yksikössä mahdollistetaan? (elo-syyskuu)
 - Toimintasuunnitelmaa ja sen sisältöjä on käyty prosessinomaisesti läpi alkusyksystä. Tämän jälkeen keskustelu jatkuu erilaisista ajankohtaisista, pedagogisista aiheista. Maanantaisin on opettajien pedagoginen palaveri ja perjantaisin lastenhoitajille suunnattu palaveri.
 - Miten pedagoginen, ammatillinen keskustelu on toteutunut yksikössä ja sovitut kehittämistoimenpiteet? (tammi-helmikuu)
4. Käydään johtajien ja hallinnon kehittämispalavereissa keskustelua ammatillisen keskustelun mahdollistamisesta ja lisäämisestä sekä sen arvioinnista ja toteutuksesta kerran syksyllä ja kerran keväällä.

5. Tehdään järjestäjän toimesta vuosittain varhaiskasvatuksen henkilöstölle kysely, jossa on yksi kysymys ammatillisen keskustelun toteutumisesta. Kyselyn tulokset käsitellään johtajien ja hallinnon kehittämispalaverissa ja sovitaan mahdolliset jatkotoimenpiteet.

Inklusiivisten toimintatapojen kehittäminen ja toteuttaminen yksikössä

Inklusiivisuus toteutuu laadukkaassa pedagogisessa toiminnassa, erityispedagogisessa osaamisessa, kasvatus- ja opetushenkilöstön sitoutumisessa inklusiivisiin periaatteisiin, ympäristön muokkaamisessa lapsille sopivaksi ja yhteistyössä vanhempien ja monialaisten ammattilaisten kanssa. Jokaisella lapsella on lähtökohtaisesti oikeus omassa lapsiryhmässään toteutuvaan varhaiskasvatukseen sekä kehityksen ja oppimisen sekä hyvinvoinnin tukeen. Lapsella on kuitenkin tuen tarpeidensa mukaisesti oikeus myös varhaiskasvatukseen ja tuen toteuttamiseen pienennetyssä lapsiryhmässä (esim. lapsiryhmän pienennys, pienryhmä, integroitu ryhmä, erityisryhmä). (Ylöjärven vasu s.38)

- Miten kehitätte inklusiivisia toimintatapoja ja miten ne näkyvät toiminnassa?

Luomme lämminhenkisen ilmapiirin ryhmiin. Korostamme yksilöllisen kohtaamisen tärkeyttä etenkin haku- ja noutotilanteissa. Toiminnassamme menemme lasten etu edellä, myös vuorohoidon arjessa epätyypillisinä kellonaikoina. Toimimme mahdollisimman pienissä ryhmissä ja ryhmien toiminta suunnitellaan sellaiseksi, että jokainen lapsi voi osallistua omana itsenään, omine taitoineen ja tarpeineen. Pienet tekevät ja harjoittelevat eri asioita kuin viskari- ja eskarilaiset. Kiinnitämme huomiota mahdollisimman esteettömään viestintään ja tuemme lasten kielellisiä taitoja kaikissa ikävaiheissa. Aikuisen ja lapsen välinen kohtaaminen ja viestintä on merkityksellistä ja haluamme tähän panostaa.

Olemme panostaneet leluihin ja oppimisvälineisiin ja pyrimme pitämään leikki- ja toimintaympäristöt mahdollisimman houkuttelevina ja avoimina kaikille. Lelut ja tarvikkeet pidetään mahdollisuuksien mukaan lasten saatavilla ja käytettävissä. Leikkiympäristöjä päivitämme aina tarpeen mukaan. Käytämme päiväkodin tiloja monipuolisesti hyväksi ja sallitaan niin rauhallisia kuin aktiivisiakin leikkejä sekä sisällä että ulkona. Toimimme myös päiväkodin aitojen ulkopuolella ja etenkin pidemmille retkille tarjoamme kaikille mahdollisuuden osallistua esimerkiksi hoitoajoista tai perheen sosioekonomisesta taustasta riippumatta. Metsäretket pyritään mahdollistamaan myös kaikille.

Kaiken kaikkiaan haluamme toimia niin, että jokainen lapsi voi kokea olevansa tärkeä ja merkityksellinen osa lapsiryhmää. Toiminta suunnitellaan lasten vasut, vahvuudet ja tuen tarpeet huomioiden ja yksilöllisiä tuen tarpeita ei turhaan korosteta lasten kesken. Henkilökunnan vastuulla on, että kukaan lapsista ei jää yksin vaan kaikki otetaan ryhmän toimintaan ja leikkeihin mukaan. Kolmitasoista tukea toteutetaan kaikissa ryhmissä.

Keskustelun tueksi: [reflektointityokalu inklusiivisuuden arviointiin 2019.pdf \(oph.fi\)](#)

Hyvinvointi, turvallisuus ja kestävä elämäntapa

Kestävä elämäntapa

Sosiaalisesti kestävä elämäntapa on varhaiskasvatuksessa keskeistä. Vuorovaikutus- ja tunnetaitojen oppiminen pedagogisesti suunnitelluissa toiminnoissa sekä arjen eri tilanteissa ovat olennaisia. Henkilöstön antama malli ja esimerkki ovat erityisen tärkeitä. Osallisuuden ja kuulluksi tulemisen kokemus luon hyvinvointia nyt ja myöhemmin. Lapsi voi ikätasonsa mukaan vaikuttaa arjessaan moniin asioihin.

Ylöjärvellä on käytössä kestävä elämäntavan käsikirja, joka tukee kasvattajia tiedon kartuttamisessa ja arjen toiminnoissa. Päiväkotien kestävästä kehityksestä vastaavat työntekijät pitävät keskustelua teemasta säännöllisesti yllä omassa työyhteisössään (Ylöjärven vasu s. 44)

Otetaan käyttöön kestävän elämäntavan käsikirja ja sieltä vuosikello. Vuosikello on tulostettu ryhmiin, ja on valmiina käytettäväksi. Vuosikelloon tutustuttiin yhteisessä palaverissa ja mietittiin, mitä se meille tarjoaa. Samalla puhuttiin kestävä kehityksen teemojen tärkeydestä. Nimesimme myös kestävä kehityksen vastuuhenkilön, jonka tehtävänä on pitää kestävä kehityksen teemoja esillä.

Liikuntakasvatus

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on innostaa lapsia liikkumaan monipuolisesti sekä kokemaan liikunnan iloa. Lapsia kannustetaan ulkoiluun ja liikunnallisiin leikkeihin kaikkina vuodenaikoina. Ohjatun liikkumisen lisäksi huolehditaan siitä, että lapsilla on riittävästi mahdollisuuksia päivittäiseen omaehtoiseen liikuntaan sekä sisällä että ulkona. Liikuntakasvatuksen tulee olla säännöllistä, lapsilähtöistä, monipuolista ja tavoitteellista. Riittävä fyysinen aktiivisuus on tärkeää lapsen terveelle kasvulle, kehitykselle, oppimiselle ja hyvinvoinnille. (Ylöjärven vasu s. 64)

Toimintakaudella 2024–2025 tavoitteena on tunnistaa vähän liikkuvat ja motorisesti heikkotasoiset lapset. Tunnistamisen jälkeen tiimeissä mietitään toimenpiteen näiden lasten tukemiseksi. Asia tulee ottaa puheeksi perheen kanssa ja suositella esim. kaupungin liikuntaneuvontaa: liikunnanohjaaja Leena Äikäs, etunimi.sukunimi@ylojarvi.fi tai p. 044 486 0673

Yksikön oppimisympäristöt ja niihin liittyvät toimintaperiaatteet

Varhaiskasvatuksessa hyödynnetään suunnitelmallisesti monipuolisia oppimisympäristöjä. Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät toimintaperiaatteet sekä mahdolliset muut yhteistyötahot kirjataan toimintasuunnitelmaan. Toimintasuunnitelmaan kirjattuja oppimisympäristöön liittyviä asioita ja niiden toteutumista arvioidaan ja kehitetään vuosittaisen itsearvioinnin yhteydessä. Oppimisympäristöjen arviointia ja kehittämistä tehdään yhdessä lasten ja huoltajien kanssa sekä vertaisarvioinnin keinoin. Varhaiskasvatuksen henkilöstö ilmoittaa epäkohdista yksikön johtajalle. Oppimisympäristöjen kehittämistä toteutetaan yhdessä Ylöjärven kaupungin tekniikka- ja ympäristöosaston kanssa. (Ylöjärven vasu s. 46)

- Miten arvioitte ja kehitätte pedagogisia oppimisympäristöjä huoltajien ja yhteistyökumppanien kanssa? (Lapset arvioivat ryhmän toimintasuunnitelmassa)

Huoltajien kanssa: Ryhmät osallistavat huoltajia eri tavalla, käytössä on mm. toiveiden puu ja toiveiden tähdet. Näihin kerätään lasten mielenkiinnon kohteita anonymisti. Puuhun kerätään lehtiä/taivaalle tähtiä mm. vanhempainillassa. Huoltajille tarjotaan mahdollisuus osallistua toiminnan ja oppimisympäristöjen kehittämiseen eri foorumeissa läpi vuoden. Aihetta on sivuttu myös asiakaskokemuskyselyssä. Huoltajien kanssa käydään yksilöllisempää keskustelua lapsen varhaiskasvatuksesta esimerkiksi vasu-keskustelussa ja tällöin mietitään yhteistuumin, mikä tukee lasta parhaalla mahdollisella tavalla. Ajatukset otetaan huomioon ryhmien oppimisympäristöjä suunniteltaessa.

Yhteistyökumppaneiden kanssa: yhteistyökumppaneina meillä on kirjasto ja kaupungin kulttuuri- ja liikuntapalvelut. Myös Valpron kanssa teemme tiivistä yhteistyötä tiloihin liittyen. Seurakunnan tilat

ovat myös käytettävissämme katsomuksettomina oppimisympäristöinä. Arviointia ei juuri yhteistyökumppaneiden kanssa tehdä mutta kehittämisessä ja yhteistyössä ovat mukana. Päiväkodillamme oli Mato-hankkeen (mallintaminen ja toiminnanohjaus) tiimoilta useampaan kertaan kahden viikon jakso. Tällöin hankkeen työntekijät olivat rikastuttamassa ryhmien oppimisympäristöjä yhdessä kasvattajien kanssa.

Yksikön omat tavoitteet / kehityskohteet (oma otsikko)

Rinteen vuoropuolella on monien eri kyselyiden ja arvioiden kautta kehityskohteeksi noussut tiedonkulun varmistaminen ja tehostaminen. Pidämme keskustelua asiasta yllä säännöllisesti, ja erilaisten kyselyjen perusteella saamme tietoa siitä, kuinka esimerkiksi perheet ja työntekijät kokevat asian tällä hetkellä. Meillä Rinteellä on sekä ryhmissä että koko talossa erilaisia käytänteitä sen suhteen, kuinka varmistetaan tiedonkulku niin talon sisällä kuin työntekijöiltä perheille lapsen päivään liittyen. Kaikessa toiminnassamme on aina tavoitteena lapselle hyvä päivä varhaiskasvatuksessa.

Yhteistyö varhaiskasvatuksessa

Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö

Luottamuksen pohja huoltajien kanssa luodaan päivittäisessä vuorovaikutuksessa. Varhaiskasvatuksen henkilöstö kannustaa huoltajia osallistumaan yhteiseen suunnitteluun ja arviointiin sekä tukee huoltajia keskinäisessä verkostoitumisessa. Tulevaisuudessa nostamme säännöllisin välein pedagogisesti tärkeitä aihealueita arjen vuorovaikutustilanteisiin ns. ovensuukeskusteluihin. Saamaamme tietoa hyödynnetään toiminnan ja toimintaympäristön suunnittelussa. (Ylöjärven vasu s. 48)

- Asiakaskokemuskyselystä noussut yksikön kehittämiskohde

Myös asiakaskokemuskyselystä nousi kehittämiskohteeksi tiedonkulun tehostaminen. Kehitystoimenpiteitä on tehty kevätkaudella 2024 ja nyt tätä on aika arvioida sekä vanhempainillassa olevan kyselyn että asiakaskokemuskyselyn avulla. Kyselyiden pohjalta jatketaan kehittämistä, edelleenkin tavoitteena lapselle hyvä päivä varhaiskasvatuksessa ja tästä viestiminen huoltajille.

Monialainen yhteistyö

Varhaiskasvatus toimii yhteistyössä lapsiperheiden sosiaalityön, lastensuojelun, neuvolapalvelujen, lasten ja nuorten erityispalveluiden, terveyspalvelujen, kulttuuri- ja liikuntapalveluiden kanssa sekä hallinnon että käytännön toiminnan tasolla. Muita yhteistyötahoja ovat mm. eri uskontokunnat ja yhdistykset. Yksityisen palveluntuottajan kanssa tehtävä yhteistyö koostuu ohjauksesta ja valvonnasta sekä yhteistyötapaamisista (Ylöjärven vasu s.50)

Varhaiskasvatusyksiköt tekevät aktiivista monialaista yhteistyötä. Henkilöstö ohjaa asiakasperheitä palvelujen piiriin perheen tarpeiden mukaisesti.

- Mitä yhteistyötä teette alueen lapsi- ja perhepalvelujen kanssa?
- Neuvolan kanssa 1,5 v. ja 4 v. kaavakkeiden täyttö, tarvittaessa Hali/Kehu
- Tarvittaessa lastensuojelu ja yhteistyö perheen oman sosiaalityöntekijän kanssa
- Toimintaterapeutit/puheterapeutit
- Kirjasto
- Seurakunta

- Kulttuurikuteen tarjoamat kulttuurikokemukset
- Tulikettu, palokunnan/ambulanssin esittely päiväkodille
- Koulu
- Liikuntaseurat, uimahalli ja muut liikuntapaikat
- [Tutustukaa Pirkanmaan hyvinvointialueen lasten ja perheiden palveluihin](#)

Varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan suunnittelu ja toteuttaminen

Ylöjärven varhaiskasvatussyksiköiden suunnittelukäytännöt, palaverikäytännöt ja työryhmät Ylöjärven varhaiskasvatussyksiköissä opettajat kokoontuvat viikoittain pedatiimiin, johon mahdollisuuksien mukaan osallistuu myös lastenhoitajia. Pedatiimissä suunnitellaan, arvioidaan ja kehitetään varhaiskasvatuksen yhteisen pedagogisen vuosikellon mukaisia asioita. Pedatiimien lisäksi yksiköissä järjestetään lapsiryhmäkohtaisia tiimipalavereita sekä lastenhoitajien omia kehittämispalavereita. Toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa mahdollistetaan lasten ja huoltajien osallisuus.

Pedagogisen tiimin vuosikello [Pedagogisen tiimin vk3 \(1\).docx \(sharepoint.com\)](#)

Pedagoginen dokumentointi

Henkilöstö toteuttaa yhdessä lasten kanssa digitaalisin menetelmin monipuolista pedagogista dokumentointia. Lapset ovat osallisina dokumentoinnissa esimerkiksi videoimalla, valokuvaamalla tai äänittämällä itse. Erilaisia talletettuja dokumentteja käydään läpi myöhemmin lasten kanssa, tiimipalavereissa sekä huoltajien tapaamisissa kuten vasukeskusteluissa. Digitaalisia dokumentteja hyödynnetään pedagogisen toiminnan suunnittelussa ja

arvioinnissa. Digitaalista dokumentointia voidaan hyödyntää myös tukea tarvitsevien lasten moniammatillisessa yhteistyössä muun muassa videomateriaalia käyttäen. (Ylöjärven vasu s. 53)

- Miten hyödynnätte digitaalisia menetelmiä pedagogisessa dokumentoinnissa?

Ylöjärven varhaiskasvatuksessa on yhteisesti käytössä Padlet toiminnan pedagogiseen dokumentointiin. Kaupungin linjauksen mukaisesti lapset eivät ole kuvissa tunnistettavissa. Myös eVakan kautta perheille voi lähettää tarvittaessa yksittäisiä kuvia. Ylöjärven varhaiskasvatuksella on myös yhteinen Instagram – tili, johon voi lähettää kuvia (tunnistamattomia) julkaistavaksi. Lasten kanssa on mahdollisuus päiväkodilla katsella kuvia tietokoneelta, iPadeilta tai videotykiiltä. Myös videoiden ottaminen on mahdollista, näitä voi päiväkodilla katsella. Pedagoginen dokumentointi painottuu toiminnan, ei yksittäisten lasten kuvaamiseen ja dokumentointiin. Tätä painotetaan niin henkilökunnan kesken kuin huoltajillekin.

Oppimisen alueet

Minä ja meidän yhteisömme

Katsomuskasvatus

Varhaiskasvatuksen katsomuskasvatuksessa yhteisen tutustumisen kohteena ovat lapsiryhmässä läsnä olevat uskonnot ja muut katsomukset. Lasten kanssa voidaan tarkastella myös laajemmin uskontoja ja katsomuksia. Vastaavasti tarkastellaan uskonnottomuutta. Tavoitteena on edistää keskinäistä kunnioitusta ja ymmärrystä eri katsomuksia kohtaan sekä tukea lasten kulttuuristen ja katsomuksellisten identiteettien kehittymistä. Lasten kanssa tutustutaan erilaisiin katsomuksiin ja niihin liittyviin perinteisiin. Luontevia tapoja tarkastella katsomuksia ovat esimerkiksi vuodenvuorokierroon liittyvät juhlat ja tapahtumat sekä päivittäiset tilanteet, kuten pukeutuminen tai ruokailu. Lasten ihmettelylelle annetaan tilaa, ja heidän kanssaan pohditaan heitä askarruttavia elämäntilanteita. Katsomuskasvatuksessa tehdään yhteistyötä huoltajien kanssa kunkin perheen taustaa, katsomuksia ja arvoja kuullen ja kunnioittaen. Katsomuskasvatus tukee muun muassa lasten kulttuuriseen osaamiseen, vuorovaikutukseen ja ilmaisuun sekä ajatteluun ja oppimiseen liittyvää laaja-alaista osaamista (Ylöjärven vasu s. 61).

Varhaiskasvatuksen henkilöstö vastaa toimipaikoissaan toteutettavasta katsomuskasvatuksesta. Varhaiskasvatuksen katsomuskasvatukseen ei kuulu minkään uskonnon tai katsomuksen opetusta. Voimme tehdä yhteistyötä Ylöjärven seurakunnan kanssa ja muiden katsomuksellisten ja uskonnollisten yhteisöjen kanssa. Ylöjärven seurakunnan kanssa on yhdessä työstetty tukimateriaalia henkilöstölle, materiaali ohjaa varhaiskasvatuksen henkilöstöä toteuttamaan katsomuskasvatusta vasun linjaamalla tavalla. Työyhteisön yhteinen ymmärrys erilaisiin katsomuksiin tuo henkilöstölle varmuutta ja rohkeutta avata katsomuskasvatusta ja siihen liittyvää pedagogista toimintaa huoltajille. Katsomuskasvatuksessa lapsille annetaan mahdollisuus saada tietoa katsomuksista oma ikä- ja kehitystaso huomioon ottaen. Katsomuskasvatuksessa lapset saavat myös harjoittaa oikeuttaan ilmaista omia katsomuksellisia pohdintoja, kysyä ja kyseenalaistaa.

[Katsomuskasvatus varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

[Katsomuskasvatuksen toteuttaminen \(henkilöstö\).](#)

Huoltajille tietoa katsomuskasvatuksesta

- Miten toteutatte katsomuskasvatusta?
- Miten ja missä katsomuskasvatus otetaan puheeksi tai tiedotetaan huoltajille?
- Millaista yhteistyötä teette katsomuskasvatukseen liittyen?

Katsomuskasvatusta toteutetaan lapsen ikä- ja kehitystaso huomioiden. Isommilla toiminta voi olla vaikka kuinka inspiroivaa ja kokemuksellista aina kirkkovierailuista syvällisiin keskusteluihin katsomuksellisista näkökulmista. Pienemmällä katsomuskasvatus voi olla konkreettisempaa, esimerkiksi tärkeiden juhlien valokuvien tarkastelu tai kulttuurisesti merkittävien soittimien soittaminen. Tärkeintä on kaikkien katsomusten tasavertaisuus.

Huoltajien kanssa yhteistyötä tehdään aloituskeskustelussa, vasukeskustelussa sekä vanhempainillassa. Avoin tiedottaminen on huoltajille avainasemassa. Kauden alussa avataan kaikkea ryhmässä toteutettavaa pedagogiikkaa, myös katsomuskasvatusta. Huoltajia voi osallistaa katsomuskasvatuksen toteuttamiseen mm. pyytämällä katsomukseen liittyvää esineistöä tai juhlapyhien viettoa koskevaa materiaalia annettavaksi ryhmän käyttöön: valokuvia, vaatteita, tarinoita, reseptejä, musiikkia, kädentöitä ym.

Yhteistyötä tehdään myös Ylöjärven ev.lut. seurakunnan kanssa kumppanuuden koreja käyttämällä. Yhteistyössä on järjestetty mm. Kirkkoseikkailu, seurakunnan työntekijöiden vetämiä pöytäteatteriesityksiä, Lempiänniemen vierailu jne. Jos toiminnassa on uskonnon harjoittamisen elementtejä, järjestetään aina rinnakkainen, uskonnoton tilaisuus. Molemmat vaihtoehdot ovat vapaasti valittavissa.

Lapsen kehityksen ja oppimisen tuki

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja tukee ryhmien laadukasta peruspedagogiikkaa ja on mukana yleisen, tehostetun sekä erityisen tuen prosesseissa. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja työskentelee lapsiryhmissä toteuttaen kolmitasoista tukea yhdessä henkilöstön kanssa samalla konsultoiden ja ohjaten heitä tukeen liittyvissä asioissa. Lapsiryhmien muodostaminen tehdään yhteistyössä varhaiskasvatussyksikön johtajan, varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja lapsiryhmän henkilöstön kanssa. Koko varhaiskasvatuksen henkilöstö osallistuu tuen toteuttamiseen ja kaikilla on vastuu siitä.

Varhaiskasvatussyksikön johtaja huolehtii, että tukea tarvitsevan lapsen kanssa työskentelevä henkilöstö sitoutuu käyttämään erityisopettajan kanssa sovittuja tuen menetelmiä ja arvioimaan niiden vaikutusta lapsen kehitykseen ja oppimiseen yhdessä lapsen ja huoltajien kanssa. Henkilöstön tuen osaamista lisätään tarvittaessa koulutuksilla ja työssä oppimista ohjaamalla. (Ylöjärven vasu s.73)

- Miten vastuut tuen suunnittelussa, arvioinnissa ja kehittämisessä yksikössänne jakautuvat?

Tuen suunnittelua, arviointia ja kehittämistä tehdään yhteistyössä varhaiskasvatuksen erityisopettajan (veon) kanssa. Yksittäisten lasten tuen suunnittelua ja arviointia tehdään yleensä syksyn ja kevään palaverien yhteydessä. Tukea toteutetaan arjessa koko ajan ja tuen toteuttamiseen osallistuvat kaikki

lapsen kasvatukseen, opetukseen ja hoitoon osallistuvat henkilöt. Yhteistyötä tehdään ryhmän henkilökunnan, veon ja moniammatillisten asiantuntijoiden kesken.

Yleisesti tuen kehittämisen päävastuu on veolla, mutta ryhmien henkilökunta osallistuu tuen kehittämiseen.

Pedagogisen toiminnan arviointi ja kehittäminen

Ylöjärven varhaiskasvatuksen kehittäminen tapahtuu säännöllisen arvioinnin ja henkilöstön keskinäisen sekä lasten ja huoltajien kanssa käydyin vuoropuhelun kautta. (Ylöjärven vasu s. 91)

Ylöjärven varhaiskasvatuksessa arvioidaan yksikön toimintasuunnitelmaa, ryhmäkohtaista toimintasuunnitelmaa ja lapsikohtaista varhaiskasvatussuunnitelmaa itsearvioinnin, kyselyjen ja keskustelun keinoin. Itsearviointia toteutetaan suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti Varhaiskasvatuksen laadun perusteet ja suositukset -asiakirjan ohjeistuksen mukaisesti. Lisäksi arvioinnissa hyödynnetään erilaisia dokumentteja. Lapsille tarjotaan aktiivisesti mahdollisuuksia ajatustensa ja mielipiteidensä esittämiseen. Huoltajille järjestetään säännöllisesti tilaisuuksia varhaiskasvatuksen suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen. (Ylöjärven vasu, s. 92)

Ylöjärven varhaiskasvatussyksiköissä toimintaa arvioidaan Karvin (Kansallinen koulutuksen arviointikeskus) ohjeiden mukaisesti mm. digitaalisen laadunarviointimenetelmä Valssin avulla. Lapset arvioivat varhaiskasvatussuunnitelman mukaista toimintaa ryhmissä mm. laatupelin avulla.

Toimintasuunnitelmaa arvioidaan pedatiimin vuosikellon mukaisesti varhaiskasvatussyksikön johtajien ja henkilöstön välisillä keskusteluilla ja itsearvioimalla. Arvioinnin perusteella valitaan yksikön toiminnan kehittämiskohteet.

Alkuvuodesta ja kevätkauden päätteeksi arvioidaan hallinnon ja yksikön johtajien kehittämiskokouksissa, miten toimintasuunnitelman tavoitteet ovat toteutuneet ja sovitaan mahdolliset kehittämiskohteet.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden toteutumista arvioidaan jatkuvan arvioinnin periaatteella huoltajien kanssa.

Asiakkaille tehdään yksikkökohtainen kysely ajankohtaisista asioista vähintään kerran vuodessa. Huoltajille järjestetään mahdollisuus yhteisiin keskusteluihin ja pohdintoihin.

Pedagogiset vastuut yksikössä

S2 ja Kulta-ryhmä: Tarja
Kulttuurikude-ryhmä: Tarja
Liikunta: Tanja & Jatta /Tiia S
Kestävä kehitys: Sari P
Digi: Kirsi K
Katsomuskasvatus: Heli

YLÖJÄRVI

Varhaiskasvatus